

УДК 044 : [001+37] : 005.745 (082)
ББК 72с51я431+74с51я431

Збірник матеріалів I Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених «Наукова молодь-2013» / за заг. ред. проф. Бикова В.Ю. та Спіріна О.М. – К.: ІТЗН НАПН України, 2014. – 190 с.

Рецензенти:

Запороженко Ю.Г. – к.пед.н., завідувач відділу інформатизації навчально-виховних закладів ІТЗН НАПН України;

Литвинова С.Г. – к.пед.н., старший науковий співробітник відділу інформатизації навчально-виховних закладів ІТЗН НАПН України;

Яцишин А.В. – к.пед.н., с.н.с., провідний науковий співробітник відділу комп'ютерно орієнтованих систем навчання і досліджень ІТЗН НАПН України.

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України протокол № 2 від 27 лютого 2014 року.

Збірник матеріалів містить наукові статті та тези доповідей поданих на I Всеукраїнську науково-практичну конференцію молодих учених «Наукова молодь-2013», яка відбулася 12 грудня 2013 року. Під час роботи конференції розглянуто низку проблем, що пов'язані з впровадженням і використанням інформаційно-комунікаційних технологій в освіті та наукових дослідженнях.

Збірник адресовано науковим, науково-педагогічним працівникам, аспірантам, докторантам, студентам вищих навчальних закладів і всім хто цікавиться проблемами інформатизації освіти.

© ІТЗН НАПН України, 2014

© Колектив авторів, 2014

Гладка О. АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ ТА НЕДОЛІКІВ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ	123
Горленко В.М. СТАНОВЛЕННЯ МОВЛЕННЄВОЇ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА В УМОВАХ КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЇ ОСВІТИ	127
Гриценко О.М. РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ І ПІДХОДИ ДО ЇХ ВИРІШЕННЯ....	130
Загацька Н.О. КРИПТОГРАФІЧНІ МОЖЛИВОСТІ MICROSOFT WINDOWS	132
Качан В. ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE-СЕРВІСІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	134
Кобильник Т.П., Когут У.П. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СКМ ПРИ ПІДГОТОВЦІ БАКАЛАВРІВ ІНФОРМАТИКИ	136
Манжула А.М. СОВМЕСТНЫЙ СЕМИНАР БУДУЩИХ И ПРАКТИКУЮЩИХ УЧИТЕЛЕЙ КАК ФОРМА ОРГАНИЗАЦИИ ОБУЧЕНИЯ ИКТ СТУДЕНТОВ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ	142
Назар М.М., Мещеряков Д.С. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗРОБКИ МОДЕЛІ РЕСПОНДЕНТА ДИСТАНЦІЙНИХ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ .	148
Павленко Ю.С., Долгов В.М. ПРО ПРОЯВИ САМООРГАНІЗАЦІЇ В СТУДЕНТСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ ВНЗ	152
Подольян О. М., Гриценко В.Г. ОРГАНІЗАЦІЯ КОМАНДНОЇ РОБОТИ НАД ІТ ПРОЕКТАМИ ЗАСОБАМИ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ВЕРСІЯМИ	161
Попова Т.С. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ	164
Словінський О.В. СПЕЦИФІКА ХМАРНИХ СЕРВІСІВ У СФЕРІ ОСВІТИ	169
Таран І.Б. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ	171
Цибульська Н.М. ПРО АВТОРСЬКУ ПРОЦЕДУРУ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ СИСТЕМ ЛІНІЙНИХ КОНГРУЕНЦІЙ В СКА MAPLE	174
Юстик І.В. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ АВТОМАТИЗАЦІЇ ДОКУМЕНТООБІГУ КАФЕДРИ	178
Яцишин А.В. ПІДГОТОВКА ТА АТЕСТАЦІЯ НАУКОВИХ І НАУКОВО ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ В ІНСТИТУТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ НАПН УКРАЇНИ У 2010-2013 РОКАХ	181
ФОТО-ЗВІТ ПРО КОНФЕРЕЦІЮ	185
РЕЗОЛЮЦІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ	188

**ПІДГОТОВКА ТА АТЕСТАЦІЯ НАУКОВИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ
КАДРІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ В ІНСТИТУТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ НАПН УКРАЇНИ У 2010-2013 РОКАХ**

Модернізація підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації і проблема пов'язана з підвищення ефективності навчання в аспірантурі/докторантурі та якості дисертаційних досліджень є актуальною і потребує дослідження. Тому, важливим є аналіз сучасного стану підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, зокрема з нової спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті.

Проаналізувавши наукову літературу, було визначено низку публікацій пов'язаних з різними аспектами підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації: М. П. Лещенко [1], В. І. Луговий [2], О. А. Макаренко [2], І. Ю. Регейло [2], В. А. Семиченко [2], Спірін О. М. [3-6] і попередні публікації автора [3-6]. Але ще залишаються невирішеними багато проблем, що пов'язані з підготовкою та атестацією кадрів вищої кваліфікації зі спеціальності інформаційно-комунікаційні технології.

Розглянемо передумов появи і створення спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті у галузі педагогічних наук:

- 2008 р. – в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України працювала робоча група по підготовці проекту паспорту спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті;

- 2009 р. – затверджено паспорт і внесено до переліку спеціальностей, за якими проводяться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора наук та присвоєння вчених звань;

- 2010 р. – було відкрито аспірантуру в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (Інститут) вперше в Україні;

- 2010 р. – в Інституті розпочала функціонувати спеціалізована вчена рада (Д 26.459.01) з право прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) педагогічних наук зі спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті [4, с. 23];

- 2011 р. – в Інституті відбувся захист першої кандидатської дисертаційної роботи (14.06.2011 р.) Колос К.Р. на тему «Система Moodle як засіб розвитку предметних компетентностей учителів інформатики в умовах дистанційної післядипломної освіти» зі спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті;

- 2011 р. – відкрито докторантуру в Інституті за спеціальністю 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті.

В Інституті наявне достатнє технічне забезпечення та створені необхідні умови для належної роботи наукових консультантів/керівників з докторантами/аспірантами, зокрема: 1) робочі комп'ютери консультантів/керівників підключено до мережі Інтернет; 2) встановлені відеокамери (для проведення on-line консультування); 3) на

поверхах Інституту є Wi-Fi; 4) в залі засідань під час проведення атестацій, семінарів, захистів тощо, проводиться аудіозапис подій (для відтворення поставлених запитань, зроблених зауважень і рекомендації докторантам/аспіранту під час обговорення проміжних і кінцевих результатів дисертацій); 5) функціонує Електронна бібліотека НАПН України; 6) публікація кінцевих і проміжних результатів дисертаційних досліджень докторантів/аспірантами здійснюється у безкоштовних фахових виданнях, співзасновником яких є Інститут, а саме: «Інформаційні технології і засоби навчання» (електронне наукове фахове видання, сайт: <http://journal.iitta.gov.ua>), «Інформаційні технології в освіті» (збірник наукових праць, сайт: <http://ite.ksu.ks.ua>) та «Комп'ютер у школі та сім'ї» (науково-методичний журнал, сайт: <http://www.csfvashpartner.com>); 7) підготовка докторантів/аспірантів відбувається в межах фундаментальних і прикладних науково-дослідних робіт, які постійно виконуються в Інституті (за тематичним планом на 2012-2015 роки передбачено виконання 6-ти держбюджетних науково-дослідних робіт) [4, с. 23-24]; 8) Інститутом організовано мережу спільних науково-дослідних лабораторій, експериментальних науково-дослідних центрів в яких докторанти/аспіранти можуть проводити експериментальну апробацію своїх розробок; 9) здійснюється співпраця (укладено понад 27 угод) з вищими та середніми навчальними закладами з різних областей України, для проведення експериментальних досліджень докторантами/аспірантами і співробітниками Інституту; 10) функціонує спеціалізована вчена рада (за період 2011-2013 рр. 15-ти особам було присуджено наукові ступені, з них 13 кандидати і 2 доктори педагогічних наук).

У статті Спіріна О.М. [3, с. 17], зазначено, що низка нових тем докторських і кандидатських дисертацій вже розглянута Міжвідомчою радою з координації наукових досліджень із педагогічних та психологічних наук в Україні, певна кількість робіт перебувають на стадії підготовки обґрунтування або на розгляді вчених рад закладів та установ. Розкриємо детальніше тематику дисертаційних робіт, які виконують докторанти/аспіранти Інституту: «Вебінар орієнтовані платформи як засіб групової взаємодії старшокласників у процесі навчання інформатики», «Система комп'ютерної математики як засіб фундаменталізації підготовки з інформативних дисциплін бакалаврів інформатики», «Проектування програмно-апаратних засобів здоров'язбережувального навчального середовища в основній школі», «Педагогічні умови використання мережних технологій відкритої освіти у навчанні бакалаврів інформатики», «Навчальний комп'ютерно орієнтований комплекс з фізики як засіб формування предметних компетентностей старшокласників», «Система Dspace як засіб активізації науково-дослідної роботи майбутніх учителів інформатики», «Хмарні технології як засіб формування дослідницьких компетентностей старшокласників у процесі профільного навчання фізики», «Проектування хмаро орієнтованих систем навчання математичних дисциплін майбутніх учителів математики», тощо.

Діяльність аспірантури і докторантури в Інституті спрямована на підвищення якості підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації зі спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Головним завданням роботи аспірантури і докторантури Інституту є організація планомірної підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої

кваліфікації з метою вирішення проблем пов'язаних з інформатизацією науково-освітнього простору України.

Проаналізовано організаційно-педагогічні умови функціонування аспірантури і докторантури, робота спеціалізованої вченої ради Інституту та визначено шляхи підвищення якості підготовки та атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Отже, підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації має включати низку заходів, які допоможуть випускникам аспірантури і докторантури адаптуватися до швидких змін суспільства та умов професійної діяльності. Тому, разом з питаннями професійного становлення варто звернути увагу аспекти соціально-психологічного та морально-етичного розвитку молодих дослідників. З метою підвищення ефективності процесу підготовки та атестації наукових і науково педагогічних кадрів зі спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті Інституті проводиться: 1) Всеукраїнський методологічний семінар для молодих науковців «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті та наукових дослідженнях»; 2) Всеукраїнський науково-методичний семінар «Системи навчання і освіти в комп'ютерно орієнтованому середовищі»; 3) Всеукраїнська конференція молодих вчених «Наукова молодь»; 4) Розсилка електронною поштою запрошень на семінари, інформаційних листів про конференції тощо; 5) консультації: для бажаючих вступити до аспірантури і докторантури, для аспірантів і докторантів щодо проведення певних аспектів дисертаційних досліджень, для здобувачів наукового ступеня які подали рукопис дисертації до спеціалізованої вченої ради Інституту; 6) взаємодія з аспірантами/докторантами у віртуальних соціальних мережах; 7) заохочення аспірантів/докторантів (премії, конкурси, гранти, стипендії для молодих вчених від Кабінету міністрів України тощо); 8) створення ради молодих вчених; 9) організація неформальних зустрічей для докторантів/аспірантів.

В Інституті вже існує певний досвід підготовки наукових і науково педагогічних кадрів вищої кваліфікації зі спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті, який доцільно описати для суспільної оцінки та відкритого обговорення громадськістю з метою пошуку оптимальних шляхів вдосконалення системи підготовки та атестації означених кадрів вищої кваліфікації у відповідності до світових тенденцій і створення відкритого науково-освітнього простору України. Також, в Інституті ведеться постійний моніторинг тематики дисертаційних досліджень, який допоможе спрямувати наступні дисертаційні роботи у актуальному напрямі.

В результаті аналізу досвіду підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в Інституті зі спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті та аналізу наукової літератури [1; 3-6] щодо підготовки кадрів вищої кваліфікації, було визначено, що ініціатива зі створення нової спеціальності 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті була актуальною, затребуваною. Напрямами досліджень з психології цієї спеціальності виявилися достатньо обґрунтованими, однак доцільно розглянути питання щодо уточнення окремих напрямів досліджень, розширення наявного переліку новими перспективними напрямами з огляду на швидку зміну предметної галузі інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. Важливим є проведення системної діяльності щодо підвищення результативності підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої

кваліфікації та якості дисертаційних робіт допоможе визначити невикористані ресурси на етапі підготовки та захисту дисертації та запропонувати ефективні шляхи вирішення означеної проблеми і зробити прогноз можливих ризиків. Важливим, також, є обмін досвідом роботи щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації та діяльності спеціалізованих вчених рад щодо досвіду управління і контролем за їх діяльністю зі сторони керівництва установи в якій вони функціонують, це сприятиме підвищенню якості дисертаційних робіт та зростанню авторитетності психолого-педагогічних досліджень.

Список використаних джерел:

1. Лещенко М. П. Порівняльно-педагогічні дослідження зі спеціальності 13.00.10 «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» / М. П. Лещенко / Педагогічна компаративістика-2013: трансформації в освіті зарубіжжя та укр. контекст: матеріали наук.-практ. семінару Ін-т педагогіки НАПН України. – Київ, 2013. – С. 17-19.
2. Луговий В. І. Модернізація підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в аспірантурі та докторантурі наукових установ АПН України в контексті Болонського процесу: досвід, проблеми, перспективи / В. І. Луговий, В. А. Семиченко, О. Л. Кононко, І. Ю. Рєгейло, О. А. Макаренко // Педагогіка і психологія. Вісник АПН України: Науково-теоретичний та інф. журнал. – 2008. – № 1. – С. 94-102.
3. Спірін О. М. Основні напрями і тематика дисертаційних досліджень з інформаційно-комунікаційних технологій в освіті / О. М. Спірін // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2011. – № 1 (89). – С. 15-18.
4. Спірін О. М. Особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації зі спеціальності «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» / О. М. Спірін, А. В. Яцишин // Інформаційні технології в освіті. – 2013. – № 14 – С. 22-33.
5. Яцишин А. В. Деякі аспекти підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів зі спеціальності «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» / А. В. Яцишин // Матеріали дев'ятої Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасної науки» (Київ, 22-24 жовт. 2012 р.). – К., 2012. – Ч. 2. – С. 45-47. – Режим доступу : <http://www.intkonf.org>.
6. Яцишин А. В. До питання про підготовку кадрів вищої кваліфікації зі спеціальності «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» / А. В. Яцишин // Матеріали I Всеукраїнський наук.-практ. семінару «Сучасні інформаційні технології в дистанційній освіті»: тези доповідей – Івано-Франківськ, 2012. – С. 51-52.